

Дієві поради, що стосуються самоорганізації та переорієнтації вчителя, який працює в інклюзивному класі.

Інклюзивній освіті в Україні бути. Перша реакція у такому випадку у багатьох вчителів була однаковою – катастрофа! Більшість просто не готова до такого повороту. Найчастіше можна зустріти такі питання:

Справді, як ми можемо знайти час на навчання дітей з особливими потребами, коли в класі сидить 35 учнів, і всім потрібні знання? Ми так само виконуємо купу стандартних правил, готуємо тестування. Як шукати індивідуальні підходи та справедливо перевіряти успішність засвоєння теми?

І ці побоювання не безпідставні. І на питання досить непросто знайти відповіді. Легко говорити про диференціацію освіти, але як змусити запрацювати систему у реальному класі? До вашої уваги пропонується декілька порад, що стосуються роботи над собою та з учнями.

1. Почніть з себе, змінюйтесь поступово

Для заклопотаних вчителів думки про прийняття абсолютно нового способу навчання дуже тривожні. Але все не так страшно, якщо почати з однієї невеликої зміни за один раз.

Наприклад, ви звикли користуватися білою крейдою чи чорним маркером для записів на дошці. А наступного разу візьміть інші кольори, використовуйте це правило і у підготовці роздаткового матеріалу. Колір, шрифт, його розміри, ілюстрації — все це важливо.

2. Займайтесь самоосвітою

Ні, це не завелика вимога до вчителя. Коли є можливість, відвідайте профільні конференції, слухайте вебінари, вивчайте матеріали, які допоможуть налагодити стосунки з особливими дітьми та організувати навчальний процес на гідному рівні. Сплануйте свій час належним чином для цього.

3. Створіть окрему теку для ідей

У процесі підвищення кваліфікації, пошуку нових освітніх шляхів, збирайте ідеї, ресурси, методи, які зможете використати на уроці. Це не марна праця, рано чи пізно ви звернетесь до результатів цього надбання.

4. Доповніть свій навчальний план

Переконайтесь, що ваш навчальний план має не однобічний характер, а враховує методики, техніки, прийнятні для ефективного навчання усього класу, незалежно від особливостей розвитку.

5. Працюйте спільно з колегами, керівництвом

Лише разом можна змінити шкільну культуру. Ініціативи з налагодження роботи інклюзивних класів мають підтримуватися керівництвом ліцею. У такому разі знайдеться потрібне фінансування, реалізовуватимуться проєкти, і загалом, буде більш комфортно працювати.

6. Дотримуйтесь певних правил від початку до кінця року

І мова не про дисципліну в класі. Працюючи з особливими дітьми, використовуйте озвучені раніше правила, адже передбачуваний клас для них – безпечний прихисток, картина, що вписується в їх уявлення про життя, місце, де вони знають, як поводитись, та що може спричинити порушення.

7. Пробуйте різноманітні варіанти подачі інформації, в тому числі й презентації в PowerPoint

Зрештою, це стане вашим стилем викладання.

Це урізноманітнить навчальний процес, а для дітей з вадами слуху – прекрасна можливість бачити перед очима текст, щоб не пропустити критично важливі деталі.

8. Використовуйте спеціальні шрифти, готуючи роздаткові матеріали чи презентації

Якщо у вашому класі є діти з дислексією та різними типами інвалідності, привчіть себе використовувати спеціальні шрифти, більшість з них безкоштовна і адаптована до використання в кириличному письмі: Comic Sans, Ariel, Trebuchet MS, Myriad Pro, Geneva. Також не використовуйте занадто яскравий білий фон, віддайте перевагу кремовому чи подібним. Це суттєво полегшить життя дітям, адже вони зможуть читати та сприймати текст.

9. Пропонуйте проєктну роботу

Це прекрасний спосіб дати можливість учням проявити себе, пишатися новими знаннями та шансом втілити їх у життя. Залиште місце для творчості у кожному проєкті, не треба давати всім однакове завдання. Врахуйте особливості та можливості кожної дитини, щоб зрештою розкрити сильні сторони школяра. Додатковий бонус – вам не потрібно буде аналізувати однаково виконаний проєкт, адже у кожного буде своя родзинка.

10. Впроваджуйте практику партнерства та практикуйте роботу у групах

Це варто зробити, аби діти контактували, допомагали один одному. Подібна взаємодія руйнує безліч непотрібних стереотипів. Спробуйте часто міняти групи, щоб була змога попрацювати з більшою кількістю дітей, а не з 3-4 найактивнішими учнями.

11. Навчіться використовувати сильні сторони учнів

Кожен вчитель усвідомлює, що не всі учні навчаються однаково. Тому використовуйте різні способи подачі інформації, різноманітні рівні складності перевіірочних завдань, щоб всі учні могли проявити себе та якнайкраще зрозуміти матеріал.

12. Враховуйте можливості кожного, готуючи домашнє завдання

Здається, що ви все зробили правильно, а учень не виконав домашнє завдання? Не думайте, що це через лїнь, можливо, робота недостатньо адаптована для такої дитини. Перегляньте свій алгоритм підготовки, можливо, інколи доцільно відмовитись від «домашки», або зробити її спільною для декількох предметів.

Не бійтесь змін. Інклюзивна освіта – це виклик, але з ним ви неодмінно впораєтесь, доклавши трохи зусиль.